

SØVÆRNS-ORIENTERING

21. ÅRGANG

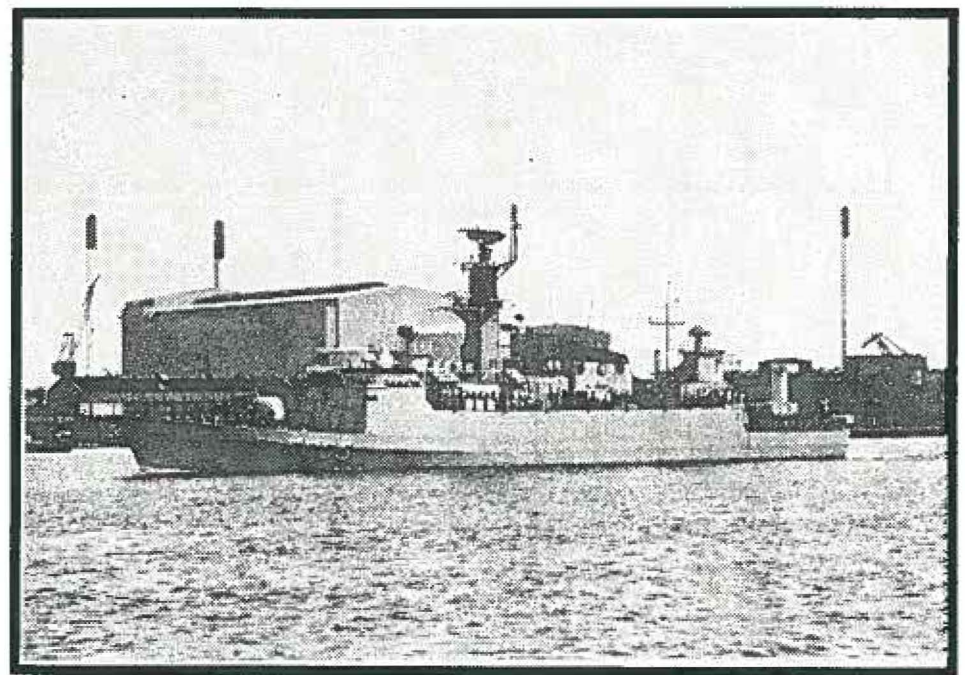
Udgivet af:
SØVÆRNETS OPERATIVE
KOMMANDO

INDHOLD:

- 1. OLFERT FISCHER i NATO
- 2. Nyt 'miljø-modul'
- 3. Faring reddet af LYNX
- 4. Seimiske opøvelser 92
- 5. BOM-uddannelse i træner
- 6. VÆDDEREN adopteret
- 7. En mand - to kasketter
- 8. Marinere mødes, HOLMEN
- 9. Søværnet udvider, Århus
- 10. Navngivning af GLENTEN

OLFERT FISCHERS TOGT I STANAVFORLANT

Korvetten OLFERT FISCHER har i perioden fra den 23. april til den 30. juni 1992 deltaget i Standing Naval Force Atlantic (STANAVFORLANT) som den første enhed af sin klasse. Der har ikke i denne NATOs fornemste flådestyrke deltaget overfladeenheder fra den danske flåde siden 1986, da en fregat deltog.

Sidste udsejling fra HOLMEN som basehavn Foto: SVN

OLFERT FISCHER stod således den 21. april for sidste gang ud af basehavnen, Holmen. Efter endt togt hed den nye basehavn, Flådestation Korsør. For første gang var det også en korvet, der havde NATO-stjernen på skorstenen.

Det var en mindeværdig dag for korvetten.

Fra mange sider var der stillet store forventninger til korvettens deltagelse i STANAVFORLANT. Ikke mindst fra besætningens side var man opmærksom på, at der skulle opereres sammen med andre NATO-enheder, der ikke bare skrogmæssigt var væsentligt større, men også havde besætninger på mindst det dobbelte antal. Det var derfor en stor tilfredsstillelse

for besætningen, at chefen for STANAVFORLANT i sit afskedssignal til OLFERT FISCHER bl.a skrev: "This first ever assignment of a danish corvette proved beyond any doubt that this class of ships, small as they may be, are fully capable of meeting the demands of an immediate reaction force".

I sin afskedstale til besætningen fremhævede styrkechefen i særdeleshed korvettens egenskaber som overfladekampenhed.

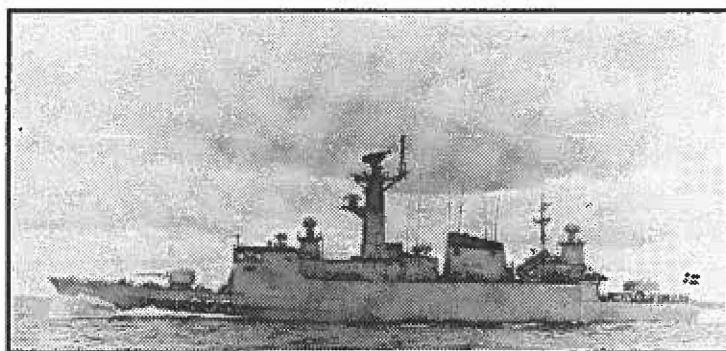
OLFERT FISCHER stødte til STANAVFORLANT i Den Helder, hvor de øvrige enheder i styrken lå. Denne bestod under korvettens deltagelse af:

- den amerikanske destroyer NICHOLSON,
- den engelske destroyer EXETER,
- den hollandske destroyer BLOYS VAN TRESLONG,
- den tyske destroyer RHEINLAND PFALZ

og

- den canadiske fregat, SKEENA.

Det var alle enheder, der var noget større end den danske korvet. Tre af enhederne var også

Korvetten på fladt vand Foto: Søværnet

nyankomne i styrken.

Under togtet blev der aflagt besøg i Antwerpen, O'Porto, Rosyth og herefter Frederiksnemførelse af Sea Days, hvorunder de to flådestyrker STANAVFORLANT og Standing Naval Force Channel (STANAVFORCHAN) blev præsenteret for medlemmer af NATOs militærkommitte m. fl.

Af øvelsesmæssige aktiviteter som korvetten deltog i under togtet, kan særligt fremhæves deltagelse i øvelse SWORD FISH, som fandt sted ud for den spansk-portugisiske kyst. Ud over styrkens enheder deltog også spanske og portugisiske enheder.

Operationerne førte bl.a. korvetten til farvandet ud for Gibraltar-strædet. Efter 10 dages øvelser til søs forlagdes til Rosyth i Skotland, og efter en god weekend begyndte Joint Maritime Course (JMC), hvor korvetten bl.a. havde et glædeligt gensyn med søsterskibet NIELS JUEL.

Udover talrige taktiske øvelser, omfattende antiubådskrigsførelse, antiluftkrigsførelse og overfladekrigsførelse havde skibet lejlighed til at kaste dydbomber og foretage sømåls- og luftmålsskydninger. Bl.a. var sømålsskydninger med forlagt sigte mod andre enheder en meget øvet disciplin, som blev udført rutinemæssigt - også under taktiske øvelser.

Vejrforholdene under togtet spændte fra stormvejr i Nordsøen og Biscayen til en næsten blikstille Nordatlant, hvor OLFERT FISCHER var så langt nordpå, at Færøerne var på radaren.

Ved hvert havneanløb var der arrangeret bus-ture og sportslige aktiviteter for besætningerne. Der var også adskillige sociale arrangementer, som var grundstenen for særdeles gode relationer besætningerne imellem.

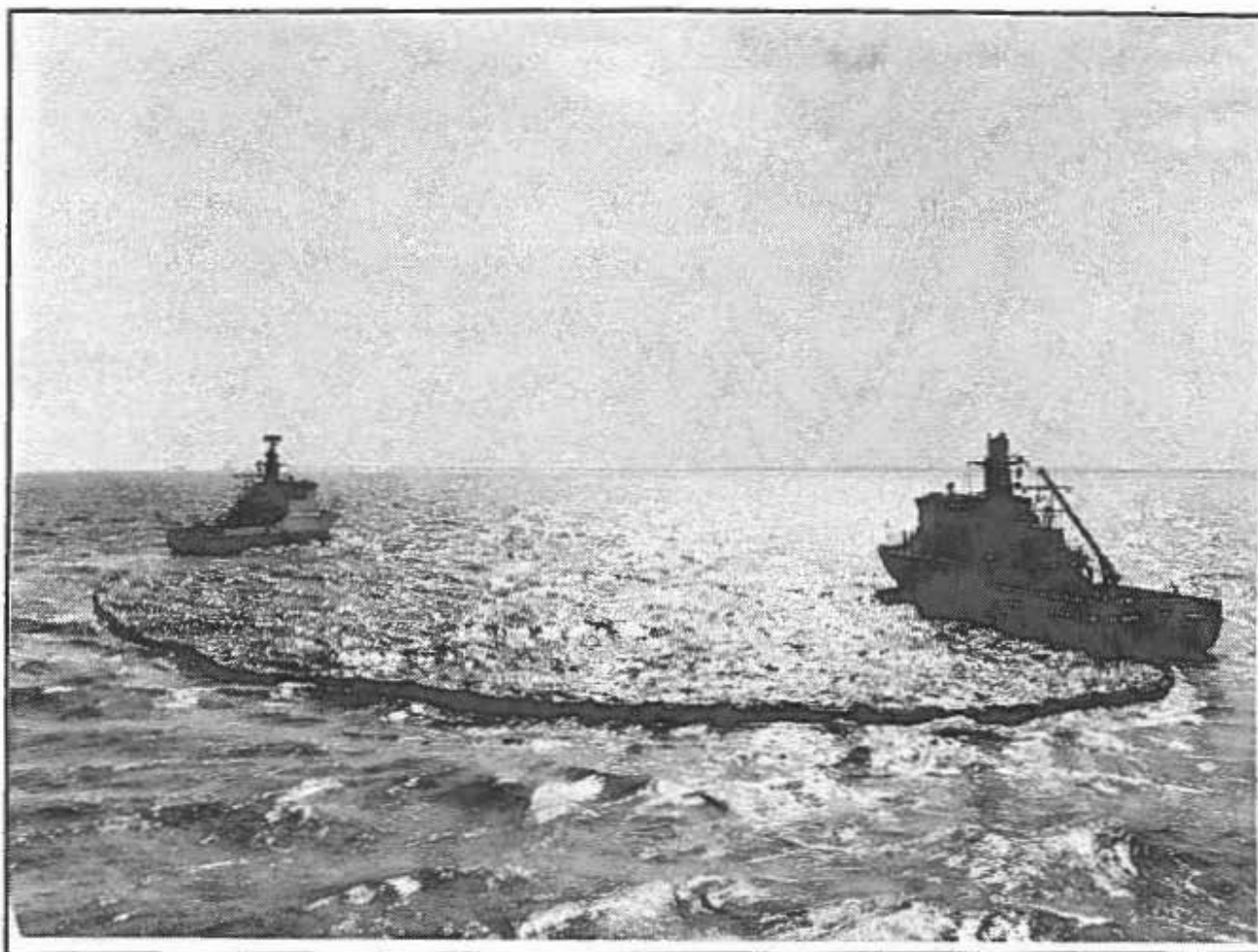
Besætningen brevstemte på datoen for den betydningsfulde folkeafstemning vedrørende EF- unionen, den 2. JUN 1992, i O'Porto i Portugal. Med en valgdeltagelse på 98,5% lå OLFERT FISCHER pænt over landsgennemsnittet!

Under togtet blev der tilbagelagt en distance på 11.856 sømil - svarende til over halvvejen rundt om jorden.

Korvetten vendte hjem til Danmark rig på oplevelser og erfaringer. For besætningen var det en tilfredsstillende konstatering, at korvettens operative niveau synes fuldt på højde med øvrige større enheders, selv om arbejdsbyrden somme tider var større for den enkelte. Det var også en stor tilfredsstillende deltagelse i professionelt udfordrende øvelser især indenfor antiluftkrigsførelse og antiubådskrigsførelse. Sidst men ikke mindst blev der knyttet mange venskaber med de andre nationers besætninger undervejs.

(OLFERT FISCHER)

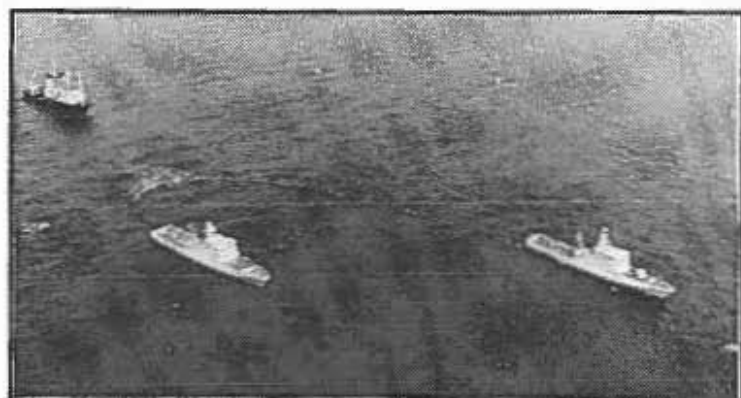

GLENTEN OG MAKRELEN slæber i "J-formation" Foto: Søværnet

STANDARD FLEX 300 MED FORURENINGSBE- KÆMPELSES-MODUL

I forbindelse med køb af 2. serie STANDARD FLEX 300 (SF-300) på ialt 6 skibe, blev det bestemt, at Søværnets Materielkommando

"J-formationen" set fra en af søværnets helikoptere

skulle indlede undersøgelser med henblik på at

kunne udruste SF-300 i "civile" roller. Arbejdet udføres i en projektgruppe, der etableredes i december 1990 med medlemmer fra Søværnets

Materielkommando, Søværnets operative Kommando, Farvandsvæsenet, Miljøstyrelsen, Fiskeriministeriet og Civilforsvarsstyrelsen.

Der arbejdes i øjeblikket med følgende opgaver:

- Søopmåling.
- Oceanografi og Miljøovervågning.
- Fiskeriinspektion og -kontrol.
- Katastrofeassistance.
- Videnskabelige undersøgelser.
- Dykkerundersøgelser.
- Forureningsbekæmpelse.

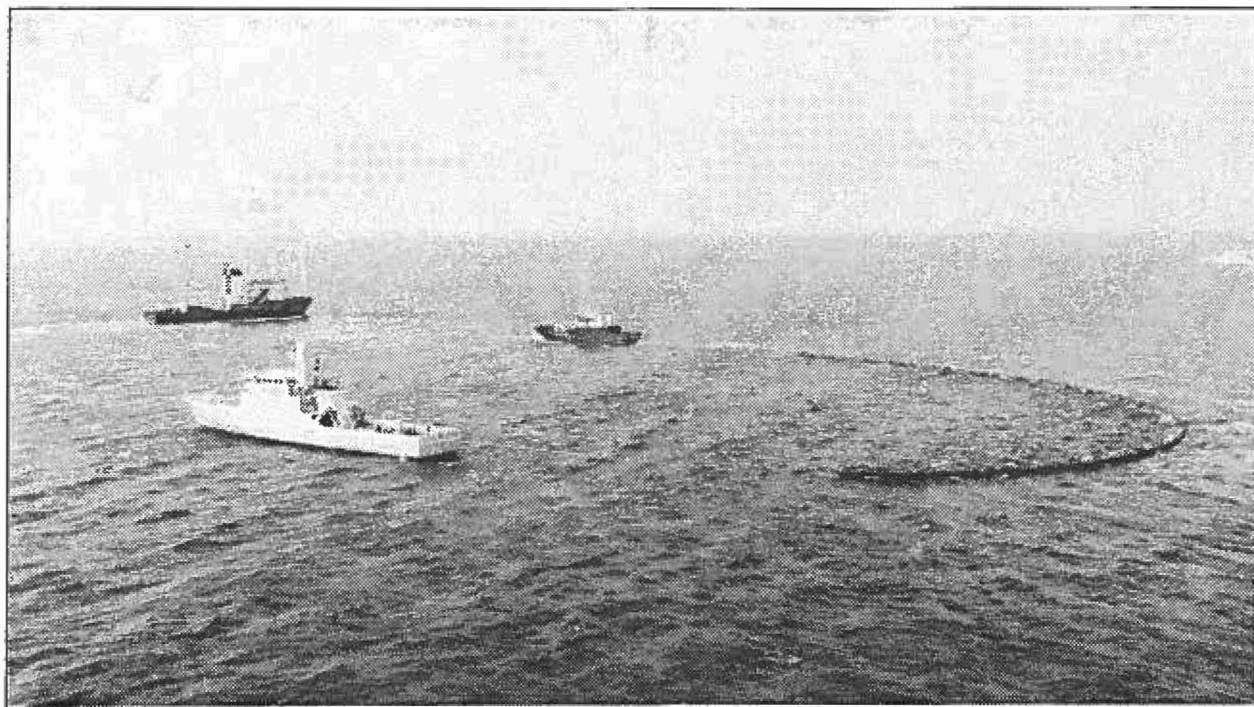
I forbindelse med udviklingen af forure-

ningsbekæmpelses-modulet afholdtes den 5. august et forsøg i farvandet ud for Korsør med deltagelse af søværnets nyeste skib, GLENTEN, patruljefartøjet MAKRELEN, miljøfartøjerne MARIE MILJØ og GUNNAR SEIDENFADEN samt en helikopter fra Søværnets Flyvetjeneste.

Forsøgets formål var at undersøge, hvorvidt

Disse øvelser blev derefter foretaget mellem de to patruljefartøjer. Der blev også brugt en "skimmer" og en "sea mob", der begge er beregnet til at samle olie op fra havoverfladen. Også bombe til dispergeringsvædske og to dieselpåhængsmotorer til gummibåden "UNI-700" blev afprøvet.

Da modulet til SF-300 er tænkt som et sup-

GLENTEN og MARIE MILJØ slæber i "U-form" Foto: SVN

SF-300 egner sig til at operere med havflydespærringer og andet forureningsbekæmpelsesudstyr samt undersøge hvilke faktorer, der bør indgå i de krav, man kan stille til et modul.

Forsøget formede sig som slæbning af 200 meter havflydespærring mellem de forskellige enheder og i forskellige formationer. Der indledtes med en "U-slæbning" mellem GLENTEN og MARIE MILJØ. Denne slæbprocedure bruges bl.a., når eksterne kilder skal samle den indfangede olie op.

Dernæst slæbtes i "J-formation", der sætter det agterste skib i formationen i stand til selv at samle olien op. "J-formationen" stiller noget større krav til skibets manøvreevne, idet slæbepunktet på det opslugende skib skal være i stævnen, så spærringen kan ligge ned langs skibets side.

plement til Miljøstyrelsens materiel, blev der lagt vægt på samspillet mellem miljøskibene og søværnets enheder. Dette samarbejde fungerede problemfrit og konstruktivt.

Efter forsøget var alle enige om, at søværnets nye patruljefartøjer er overordentlig velegnede til at håndtere de tunge spærringer, bl.a. på grund af det nye og forbedrede manøvresystem på GLENTEN, der sætter skibet i stand til at positionere sig med stor nøjagtighed og til at holde formationen selv med det skæve træk fra spærringen.

De sidste arbejder på projektet vedrørende udviklingen af et forureningsbekæmpelsesmodul vil løbe frem til 1994, hvor det første af disse moduler forventes at kunne tages i brug.

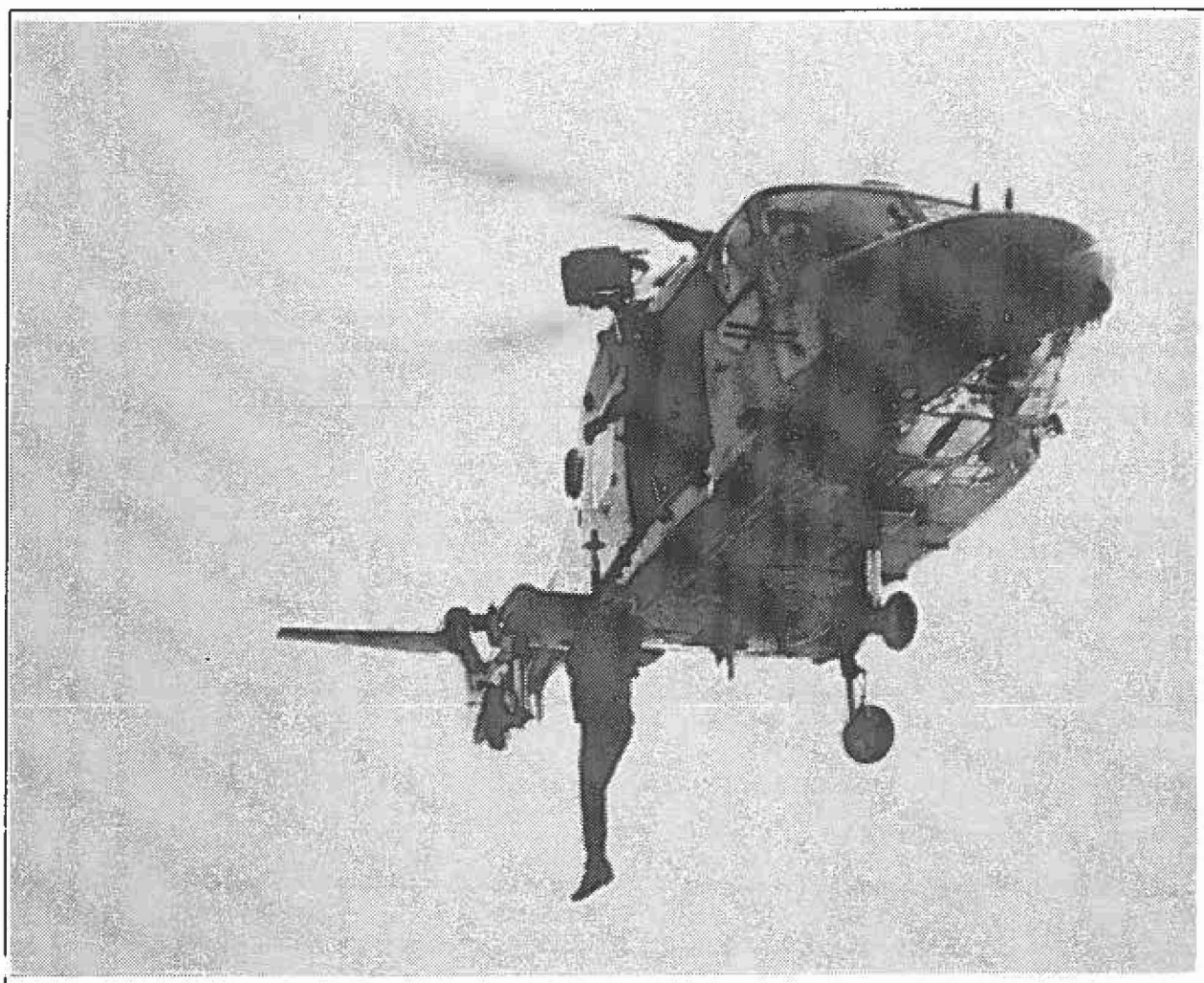
(Søværnets Materielkommando)

BEUNDRINGSVÆRDIG INDSATS AF SØVÆR- NETS HELIKOPTER

En af søværnets LYNX-helikoptere, der for tiden er fast stationeret på VAGAR, gennemførte torsdag aften den 16. august en patientflyvning, der sent vil blive glemt.

Klokken 1912 var der kontakt med helikopterpiloten på VAGAR, der bedømte, at vejrforholdene, som de observeredes i området, muliggjorde flyvningen.

Lynx helikopter i aktion

Foto: Søværnet

På et tidspunkt, hvor Færøerne var indhyllet i en tæt tåge med en sigtbarhed ned til mellem 25 og 50 meter, landede helikopteren ved Landssygehuset med en fisker fra hæktrawleren HAGEDISKLETTUR. Under fiskeri ved Færøbanke havde fiskeren fået en formodet hjerneblødning, der nødvendiggjorde øjeblikkelig behandling.

Klokken 1910 torsdag aften blev Færøernes Kommando alarmeret og anmodet om at bringe patienten fra skibet til Landssygehuset.

Klokken 1933 var helikopteren, efter at være blevet klargjort med hejsebåre, i luften og på vej mod HAGEDISKLETTUR.

Klokken 2006 var helikopteren over skibet, der i forvejen havde klargjort patienten til at blive hejst. Tre minutter senere var patienten ombord og helikopteren på vej mod Landssygehuset i Torshavn.

Indtil dette tidspunkt var alt gået hurtigt og problemfrit. Men nu havde en begyndende tågedannelse nedsat sigten så at sige overalt på

Færøerne. (Og under hele tilbageflyvningen mod Torshavn blev det værre og værre.)

I den situation, hvor der nu var tåge overalt, valgte piloten at gå til Torshavn, idet han bedømte dette område mest egnet til at foretage en nærmest "blind landing".

Klokken 2035 anduvede helikopteren kysten ved STROND på højde med Bodanæs. Den fulgte derefter kystlinien sydover i 20 meters højde - i en afstand af 20-30 meter. Et øjeblik beretter, at han til nogen overraskelse hørte helikopterlyd ude i "tågesuppen". Da han åbnede vinduet ud til vandsiden, så han helikopteren passere så tæt ved, at vind- og vandsprøjt fra rotoren tydeligt kunne mærkes.

Klokken 2040 hang helikopteren over sydspidsen af den gamle østmole i Torshavn havn.

Nu kom flyvningens vanskeligste del. Fra molehovedet kunne helikopterlandingspladsen ved Landssygehuset nemlig ikke ses, idet sigten

på det tidspunkt var under 50 meter. Piloten måtte derfor navigere over havneindløbet på kompas og radarinformation. På landingspladsen havde den ventende ambulance tændt det "blå blink", som blev det indflyvningslys, piloten kort efter til stor lettelse så og anvendte til den sidste del af landingen.

Da patienten var blevet overført til ambulancen, og piloten havde stoppet helikopteren af, udtrykte Chefen for Færøernes Kommando, der under landingen var til stede, sin dybeste beundring for flyvningen. En beskeden pilot indrømmede, at flyvningen havde været lidt sværere end normalt, og at der nok gik et par dage, før de havde lyst til en tilsvarende.

Endnu et flot "13-tal" i Søværnets Flyvetjenestes karakterbog.

(Færøernes Kommando)

SEISMISKE OPMÅLINGER v. GRØNLAND 1992

"SEISMIC VESSEL THETIS":——

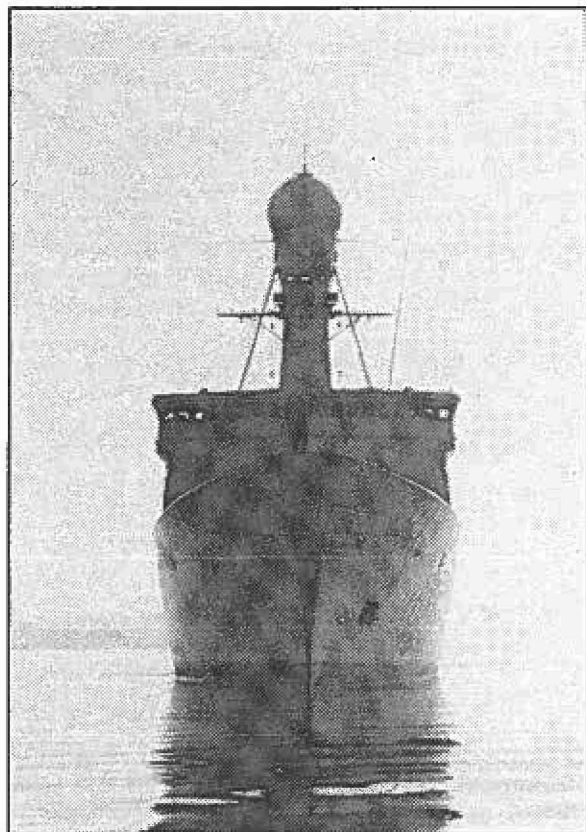
—SEISMIC VESSEL THETIS IS OPERATING OFF THE COAST OF WEST-GREENLAND. THETIS IS A GREY NAVAL VESSEL WITH THE LETTERS F 357 PAINTED ON THE BOW. DURING SEISMIC OPERATIONS IT TOWS A SURFACE CABLE 2 MILES ASTERN. MANOEUVRABILITY IS LIMITED AND ALL VESSELS ARE REQUESTED TO GIVE THE VESSEL A WIDE BERTH.

(Fra Kongelige grønlandske Handelsfarvandsmeddelelser for Grønland)

På andet år udfører inspektionsskibet THETIS seismiske undersøgelser i grønlandske farvande. Sidste år var isforholdene exceptionelt gode, og en række undersøgelser blev fuldført i nordøstgrønlandske farvande under det såkaldte KANUMAS-projekt (KAalanit NUNait MAritime Seismological project).

Opgaven med at gennemføre KANUMAS-projektet er et eksempel på den nye type aktivi-

teter, som søværnet i fremtiden kan komme til at deltage i.

THETIS i ensom majestæt Foto: Søværnet

Med henblik på opgaven er THETIS således blevet modificeret på Svendborg værft og Århus Flydedok for mere end 50 millioner kroner. Det vil i fremtiden kunne fungere som dansk havundersøgelsesskib på linje med tidligere tiders verdenskendte, danske skibe, DANA og GALATEA. Søværnets know-how og materiel kan også anvendes i nye roller til gavn for den civile del af samfundet.

THETIS er for tiden chartret til opgaven, der er delt i to faser. Første fase er seismiske målinger for Grønlands Geologiske Undersøgelser i de vestgrønlandske farvande. Den anden del består af seismologiske målinger i de øst- og nordøstgrønlandske farvande for KANUMAS-projektet med det grønlandske olieselskab NU-NAOIL som ansvarligt firma.

Under forlægningen til Grønland afprøvedes instrumenter og udstyr. Besætningen om bord på THETIS er reduceret i forhold til den normale, når der sejles i inspektionsskibsrollen. I besætningen indgår nu en "KANUMAS-crew", som fortrinsvis består af engelske, canadiske og amerikanske specialister. Mange af disse deltog sidste år i målingerne ved Nordøstgrønland og var kendte ansigter om bord. De accepterede at være på et marineskib med dets specielle miljø, og af THETIS besætning blev de fuldt ud optaget som medarbejdere på en fælles opgave.

Når KANUMAS-crew havde problemer i løsningen af deres opgave, var disse problemer skibets problemer. Holdt de seismiske målinger pludselig op, var det alles problem.

Jeg var skibslæge under første del af togtet, og mit første indtryk var, at selv om dette togt ikke kunne lignedes med et almindeligt inspektionsskibstogt til Grønland, selv om den pålagte opgave betød, at der kun var få havneanløb, at skibet derfor næsten hele tiden var til havs, at man i dagevis måtte sejle med en fart på 4-5 knob, at opgaverne var stillet udefra, og at THETIS var "chartret" på en kontrakt - så ønskede alle, at skibet kunne levere det rigtige produkt.

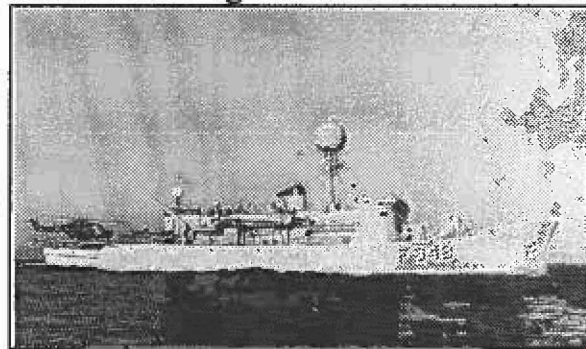
Få inspektionsskibe er vel gået fra Frederikshavn på et 4 måneders togt, hvor de planlagte havnebesøg bestod af et 6 timers ophold i Nuuk (Godthåb) og en måned senere måske et døgn

ophold i Reykjavik før afgang til Nordøstgrønland. Alligevel syntes alle at tage dette uden surhed.

QAQORTOQ

Efter at have rundet Kap Farvel besluttede THETIS at udføre en helt anden opgave, som var givet ved den gamle HVIDBJØRNEN's togt til Grønland. HVIDBJØRNEN havde på dette togt været ude i meget hårdt vejr. Under storm var nathuset af en sø blevet revet løs og var havnet på båddækket. Da HVIDBJØRNEN aflagde sit sidste besøg i adoptionsbyen QAQORTOQ (Julianehåb) forærede man kompasset til byens rådhus. Men nathuset bar så kraftige mærker af den ublide medfart, at det måtte hjem til Frederikshavn, hvor det var blevet smukt istandsat. Nu kunne man så aflevere det, og kompasset kom igen i de rette omgivelser. Eskadrepræsten, Bjørn Jørgensen, og jeg havde fået overdraget hvervet og blev fløjet ind til Qaqortoq, hvor borgmesteren tog imod os. I rådssalen afleverede vi det istandsatte nathus, isatte kompasset, og nu står HVIDBJØRNEN's kompas der med ønsket om i fremtiden stadig at kunne vise den rette kurs, som det blev udtrykt af borgmester Henrik Lund.

Gaven blev meget vel modtaget af byen som et tegn på den århundrede gamle samhørighed mellem Flåden og Grønland. Det var næsten

Den gamle HVIDBJØRN

Foto: Søværnet

symbolsk, at HVIDBJØRNEN var den første af sin klasse af moderne inspektionsskibe, og at THETIS som det første skib af den helt nye klasse af store inspektionsskibe kunne bekræfte den gode vilje de to samfund imellem.

(Stabslægen)

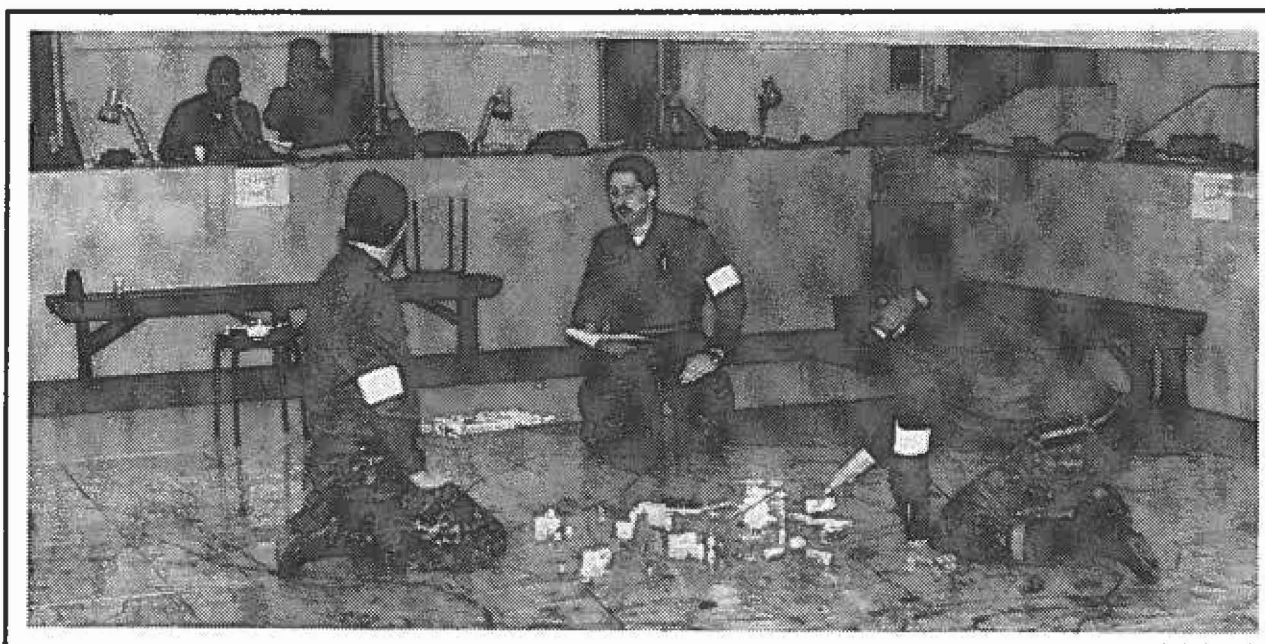
LAND-TAKTISK TRÆNERUDDANNELSE

“SITUATION, fjenden:

Grønne og blå styrker kæmper om luftherredømmet over Sydsjælland, hvor grønne styrker har nedkastet let pansrede opklaringsenheder. Grønne hærenheder af delingsstørrelse er af felthæren fastlåst ved Ringsted. Efterretninger melder, at 2. Luftbårne mortar-artilleri Bataljon er mobiliseret og kan forventes landsat inden for 48 timer. Grønne styrker har som mål at indtage flyvestationen for herfra at udføre egne operationer."

reserveofficers-aspiranter på Flyvevåbnets Sergeant- og Reserveofficersskole sendes de kommende løjtnanter (heraf fire fra søværnet) til Antvorskov Kaserne for at deltage i den taktiske træners programmer. Skolen har indlagt den taktiske træner som et nyt element i delingsføreruddannelsen, for i denne at øve/afprøve de kommende delingsføreres praktiske evner i den simulerede "felt".

"Det er en avanceret form for skak-spil", siger en major tilknyttet den taktiske træner. Formålet med den er at indøve taktiske prin-

Det taktiske landgolv med bevogningsopstilling

Således udgiver øvelseslederen, kaptajn O.S. Nielsen, fra Flyvevåbnets Sergeant- og Reserveofficersskole befaling til øvelsesdeltagerne, og spillet vil snart kunne begynde. Det er ikke kun temperaturen i øvelseslokalet, der giver deltagerne sved på panden, men også tanken om de fire hektiske timer, de har foran sig, hvor fuld koncentration, taktisk forståelse og overblik er betingelsen for at bestå.

BAGGRUND

I forbindelse med delingsføreruddannelsen af

cipper og fremgangsmåder, herunder samspillet mellem de egentlige kamphandlinger og forsyningstjenesten på den billigst tænkelige måde. Det vil sige uden tropper, og uden de i den virkelige verden talrigt forekommende markskader.

GENNEMFØRELSEN

Hjertet i den taktiske træner er et stort landkort (4,5 m x 9,0 m), hvorpå såvel blå som orange situation ajourføres fortløbende. Omkring kortet er ti pulte og fire rum, der alle har adgang til plotterbord, magnet-tavler, video-

skærme m.v. - samt har mulighed for at opnå forbindelse til øvelsesdeltagerne, såvel over radio som over telefon.

I den taktiske træner sidder gruppeførerne ved pultene omkring landkortet og modtager "incidents", enten via symboler placeret på kortet eller via "levende" billeder fra det interne TV. Meldingerne præsenteres således først for delingsførerelevne, dernæst for eskadroncheferne, som er placeret i de faste rum i stueetagen. Den overordnede styring af nærforsvaret, GDCCen (Ground Defence Control Center), foregår fra rummene omkring landkortet - herfra kan man via telefon modtage og afgive meldinger til cheferne.

Øvelsesledelsen styrer øvelsen ud fra en specielt udarbejdet incidentliste, der er udformet på en sådan måde, at øvelsesdeltagerne hele tiden er maksimalt belastede. Kommandostrukturen bliver under gennemførelsen udsat for spidsbelastninger, så eleverne får øvet deres taktiske færdigheder og evne til at tænke rationelt under stress.

Signal tjenesten, der ofte er et glemt kapitel i uddannelsen af nærforsvarsfolk, bliver sat på en hård prøve. Også i træneren kan lange og upræcise meldinger få katastrofale følger for enheden, så man lærer, at kort og koncis signalformidling er af yderste vigtighed.

KONKLUSION

Et vel gennemarbejdet oplæg fra øvelsesledelsen, dygtige instruktører og motiverede elever er nødvendigt. Det var det, der gjorde dette seneste ophold i træneren til en meget inspirerende og lærerig øvelse for øvelsesdeltagerne.

Denne form for øvelsesvirksomhed er med til at give den enkelte deltager et realistisk overblik over kommandostrukturen i større måle-

stok, hvilket giver beslutningstagere på lavere niveauer en større forståelse for deres opgave. Trænerøvelsen kan lære os det grundlæggende og være et vigtigt supplement - men der er en afgrundsdyb forskel på at ligge i en muddergrøft i piskende regn og skulle træffe en velovervejet beslutning - og så det at sidde inde i et opvarmet rum.

Søværnet rykker som bekendt ikke ud på øvelser på landjorden, der i målestok svarer til hærens store feltøvelser. Søværnet vil derfor netop i nærforsvars- og bevogtningsøjemed kunne indhente megen god erfaring ved brug af denne taktiske træner.

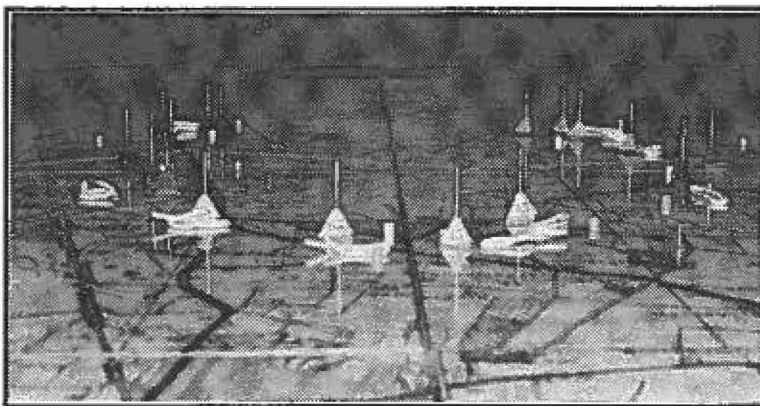
Søværnets bevogtningsansvarlige myndigheder kan, hvis man kan få arrangeret det i praksis, bruge træneren til at afprøve bevogtningsstrukturen på f. eks. den enkelte flådestation. Stations-bevogtning, havnebevogtning, samt depot- og minetransportbevogtning, der centralt ledes af bevogtningsofficeren (BONO), kunne øves fra delingsførerniveauet til "BONO-niveauet".

Koordinationen og samspillet med regionalhæren, der har til opgave at sørge for det ydre forsvar af f.eks. flådestationerne, er det særligt ressourcebesparende at øve i en taktisk træner.

Den til Flyvevåbnets Sergent- og Reserveofficersskole tilkommanderede premireløjtnant fra søværnet er ikke i tvivl om

værdien af, at forsvaret nu har fået mulighed for at arrangere øvelser i hærens nye taktiske træner, hvor kun fantasien efter hans mening sætter grænserne for de mulige anvendelser.

(PL-R Claus Vinge Hansen pt. tilkommanderet Flyvevåbnets Sergent- og Reserveofficersskole.)

BON-enhederne på plads

INSPEKTIONSSKIBET VÆDDEREN ADOPTERET AF ODENSE

Fredag den 19. juni ankom VÆDDEREN til adoptionsbesøg i Odense under stor festivitas.

Ved indsejlingen til Odense tog VÆDDEREN en 4. klasse med lærere fra Søhuskolen samt et bredt udsnit af journalister fra den lokale presse om bord.

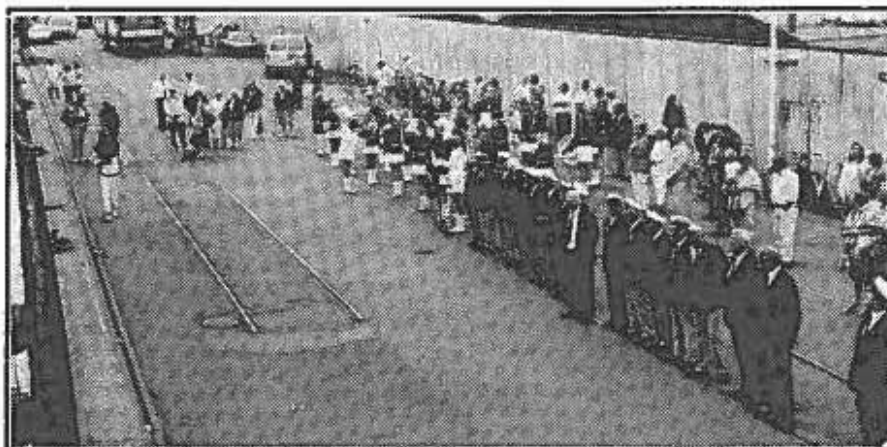
Lige fra starten var der "fart på". Således var

rineforenings lokaliteter for en lille "morgensang".

Efter dette hyggelige møde udførte VÆDDEREN's helikopter demonstrationsflyvning, hvorunder der bl.a. blev vist HOIST fra havnebassinet. Umiddelbart efter blev skibet åbnet for en meget interesseret offentlighed.

Under dette besøg, der varede to timer, havde VÆDDEREN 1298 besøgende (en besøgende hver 5,6 sekund). Successen gentog sig søndag med 1512 besøgende.

Under åbentskibarrangementet havde 1. Eskadre stillet sin udstilling om fiskeriinspektion til rådighed. Derved fik de besøgende et godt indblik i inspektionsskibets daglige tjeneste ved Grønland og

H. C. Andersen garden og marineforeningen modtager på kajen.

både repræsentanter fra kommune og marineforening samt H.C. Andersen Garden og Fynske Salutbatteri mødt op for at modtage skibet på festligste vis. Samtidigt var der desuden havnefest, arrangeret af LION's Club, og Jazz-festival i byen, så der var mange muligheder for festlige oplevelser.

Den mere formelle del af adoptionen foregik fredag eftermiddag på Odense Rådhus, hvor den vagtfrie del af besætningen deltog.

Borgmesteren udtrykte glæde ved at kunne modtage et nyt inspektionsskib, der bærer det samme navn som byens tidligere adoptionskib.

Om aftenen tog VÆDDEREN revance ved at afholde en stor reception, på skibets forreste fortøjningsdæk, som viste sig yderst velegnet til formålet.

Lørdag startede uformelt, idet den vagtfrie del af besætningen var inviteret til Odense Ma-

Chefen modtager æreskompagniet fra marineforeningen.

Færøerne.

Åbentskibarrangementet sluttede med en imponerende helikopteropvisning, der udløste spontane klapsalver.

Søndagens højdepunkt var et besøg på Brandt's Klædefabrik - Odenses kulturelle højborg. Derefter gik turen videre på Odense Å med Jazz-orkester. God stemning! Iøvrigt kan det oplyses, at Odense Å har lagt navn til Danmarks

anden nationalsang: "Sejle op ad åen". Det skulle jo markeres. Denne yderst vellykkede tur var arrangeret af Odense Kommune.

Mandag formiddag kl. 1000 afgik VÆDDE-

REN så fra Odense mod nye opgaver efter en minderig week-end.

(VÆDDEREN)

EN MAND - TO KASKETTER

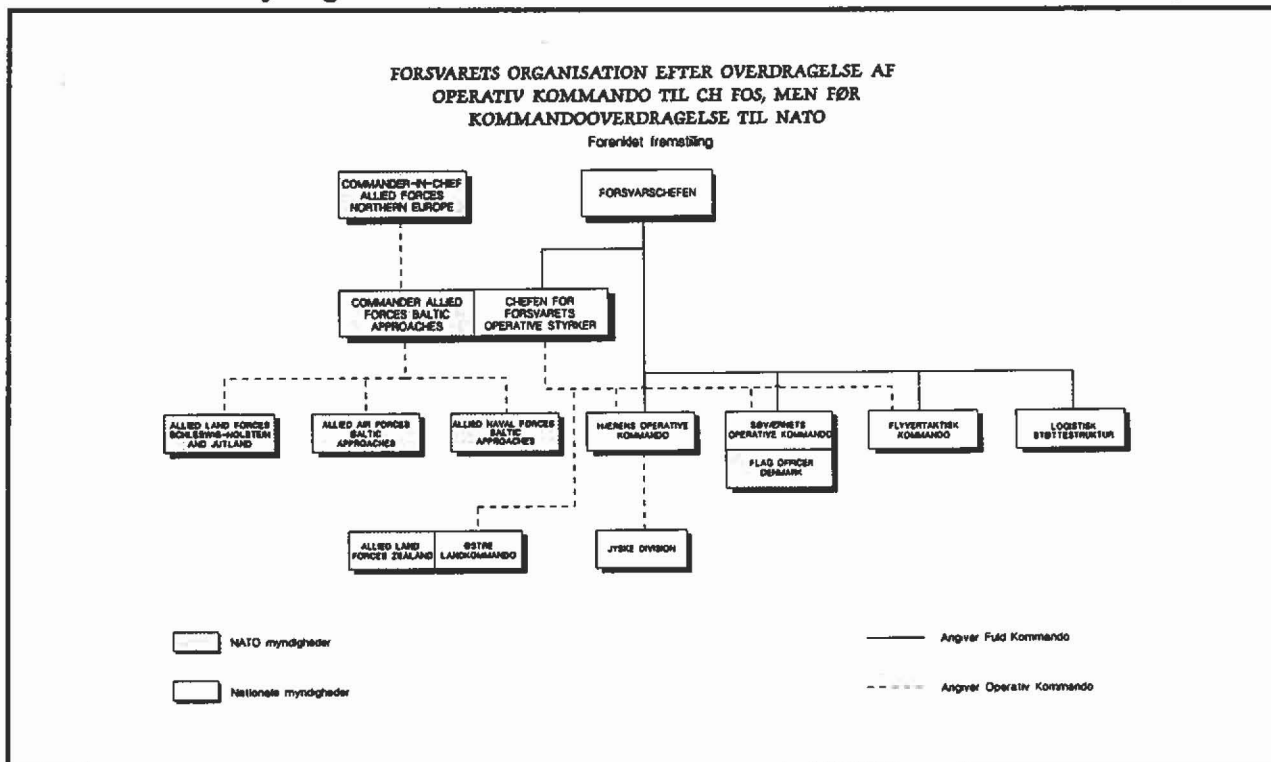
INSTITUTIONEN CHEFEN FOR FORSVARETS OPERATIVE STYRKER FYLDER 25 ÅR

At være lille og delvis ukendt er ikke ensbetydende med at være betydningsløs og uden indflydelse. Denne vending kan med fuld ret benyttes om institutionen "Chefen for Forsvarets Operative Styrker" (CH FOS), som den 1. oktober har bestået i 25 år - støt arbejdende, men uden fanfarer. Dog markeres jubilæet i Enhedskommandoen (BALTAP) i Karup, hvor planlægningsgruppen lige fra starten har holdt til.

Da Forsvarskommandoen ikke var udbygget som et nationalt krigshovedkvarter, og da ingen anden national myndighed hverken havde

af Forsvarschefen udøve gennem den - altid danske - indehaver af posten som COMBALTAP. Således gik det til, at chefen for BALTAP også blev chef for forsvarets operative styrker og dermed udstyret med endnu en kasket, og at en lille planlægningsgruppe rykkede ind i det allierede hovedkvarter i Karup.

Man har fremhævet CH FOS-ordningens egnethed i forbindelse med de problemer, der kunne opstå, såfremt overdragelse til NATO-kommando af danske og tyske styrker ikke finder sted samtidig. Og hidtil har dette været en mulighed, fordi tyskerne allerede ved en bestemt, tidlig beredskabsgrad kommer under NATO-kommando, medens den danske regering kun ved et direkte angreb på Danmark kan overføre kommandoen over danske styrker til

personelmæssige eller fysiske forudsætninger for at løse opgaven, fandt man, at det ville være mest hensigtsmæssigt, i givet fald, at lade den operative ledelse af forsvarets styrker på vegne

NATO. I alle andre situationer - det vil sige før der er indtrådt krigstilstand - kræves også Folketingets godkendelse. Med CH FOS-institutionen afhjælpes disse problemer.

Forsvarschefen har her igennem mulighed for, efter bemyndigelse fra forsvarsministeren, at overdrage den operative kommando over de danske enheder af alle tre værn og hjemmeværnet, når dette underlægges Forsvarschefen, til CH FOS i en spændingsperiode - og senest, når de tyske styrker kommer under NATO- kommando.

I sin dobbelte rolle som både NATO- og national chef kan CH FOS dermed udøve operativ kommando over alle de styrker, som står i hans ansvarsområde (Danmark og Slesvig-Holsten), indtil Regering og Folketing overfører kommandoen over de danske styrker til NATO. Det, at det er den samme person, som kan have den operative kommando over de danske styrker såvel i en spændingsperiode som i krig, er under de forhåndenværende omstændigheder en meget smidig ordning og et muligt led i krisestyringen.

Den voksende forskel mellem den nationale freds- og krigsstuktur, gør at der er en række opgaver, som bedst kan løses, såfremt

COMBALTAP og CH FOS fortsat er en og samme person. Opgaverne omfatter bl.a. sikring af en effektiv og koordineret operativ ledelse af det militære forsvar i spænding og krig, koordinering af forsvarsindsatsen mellem styrker under national kommando, sikring af en smidig overgang til det allierede kommandosystem og overensstemmelse mellem nationale dispositioner og allierede planer og hensigter.

Det er indlysende, at CH FOS planlægningsgruppens fysiske placering i BALTAP- hovedkvarteret sikrer en meget tæt og direkte forbindelse til COMBALTAP og dermed til NATO. Planlægningsgruppen kan på baggrund af disse fordelagtige betingelser optræde som formidler og koordinator mellem nationale myndigheder og BALTAP.

Man kan i dag slå fast, at denne 25 årige institution fortsat tilbyder enestående muligheder for at etablere de kortest mulige veje for operativ koordination i fredstid, i krise og i krig.

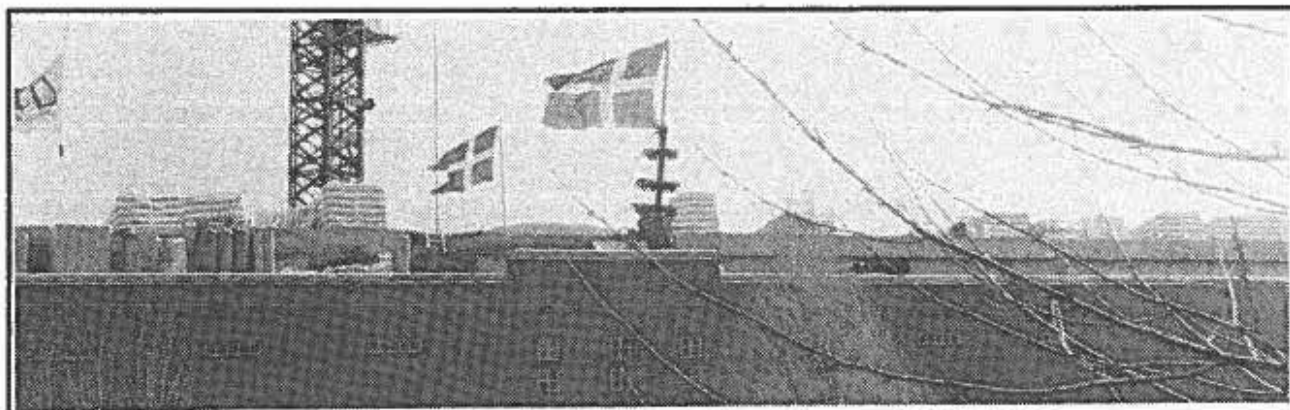
(CH FOS planlægningsgruppe)

MARINERE MØDES

Marineforeningen indbyder alle tidligere orlogsgaster, specielt de, der var indkaldt i år med endetal 2 og 7, til det årlige jubilarstævne på Holmen i København, søndag den 30. august kl. 1000. Der indledes med andagt og kransenedlægning ved Mindestenen for det personel af søværnet der satte livet til i 1940-45. Efterfølgende er der mønstring i eksercerhuset, march gennem Holmen, gensyn med gammelkendte

steder og skafning i Orlogsværftets kantine. Dagen suppleres med et par taler, uddeling af mindebægre til en konstabel og en værnepligtig, et par sange og dertil musik ved Kvindelige Marineres Musikkorps. Oplysning, priser og tilmelding ved Marineforeningens Landskontor, Amaliegade 33 C, 1256 København K.

(De danske Marineforeninger)

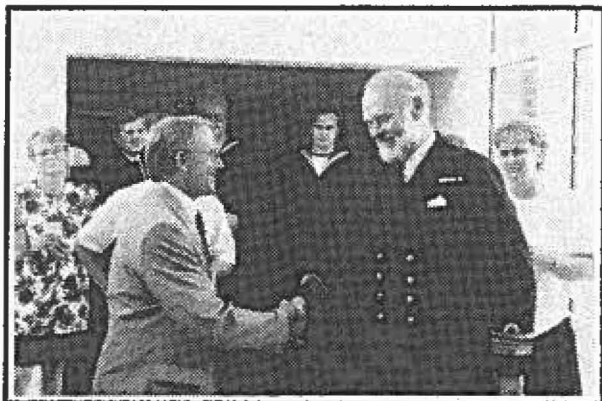

Vestsiden af det nye hovedkvarterskompleks Foto: SOK

SØVÆRNET UDVIDER I ÅRHUS

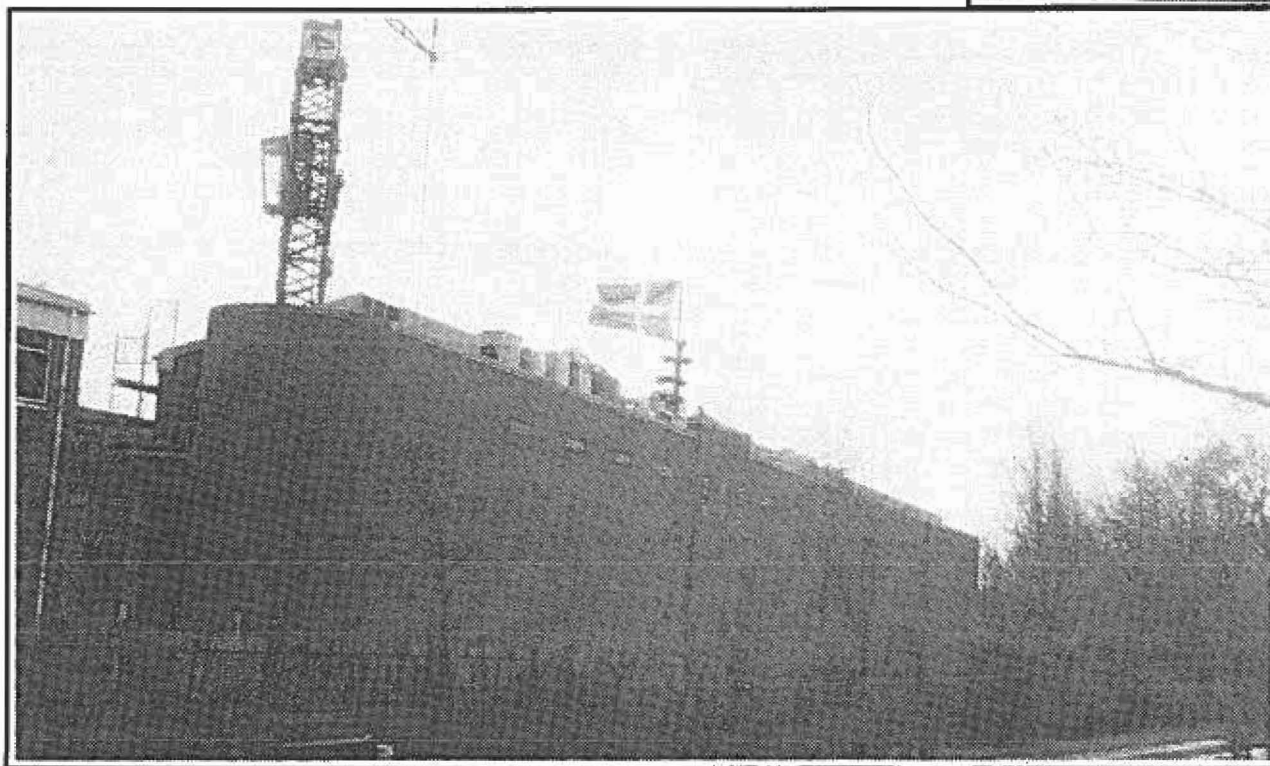
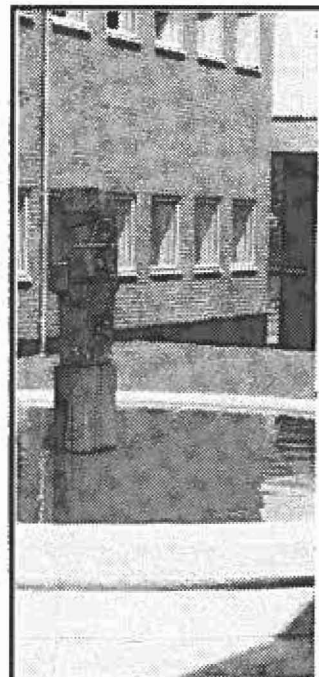
På en herlig varm dag, den 3. juli 1992, afleverede Forsvarets Bygningstjeneste anden etape af Søværnets operative Kommandos udvidelse. Denne sidste tilbygning er sket som en konsekvens af den ved sidste forsvarsforlig

vedtagne ændringer i forsvarrets øverste ledelse. I januar 1991 blev visse personelforvaltnings- og uddannelsesopgaver, som hidtil var varetaget af Forsvarskommandoen i Vedbæk sammen med det dertil nødvendige personel overført til

huse i lejede pavilloner, der meget formålstjenligt har kunnet tilsluttes den eksisterende hovedbygning i "kantineenden". Disse pavilloner fjernedes den 12. august efter god "tjeneste".

Efter uforudsete og forsinkende, økonomiske justeringer startede byggeriet i november 1991 under ledelse af Forsvarets bygningstjeneste. Det seneste byggeri har været karakteriseret ved en meget høj grad af planopfyldelse - især måske fordi vejret har tilladt uhindret aktivitet. Kun en dag var det således nødven-

Søværnets operative Kommando.

I tiden indtil et supplerende byggeri kunne gennemføres, har det tilflyttede personel haft til

diget at afbryde fordi det regnede for kraftigt.

Det nyindviede byggeri fremstår som noget af et arkitektonisk kunststykke, der på en ele-

Foto: SOK

Ved Forsvarets Bygningstjenestes overdragelse af nybyggeriet til Søværnets operative Kommando. I forgrunden ses Chefen for søværnets operative Kommando, flankeret af Overingeniør Overvad, Forsvarets Bygningstjeneste, (t.h.) og Chefen for Forsvarets bygningstjeneste, Direktør Frank.

gant måde binder den fra 1945 stammende, og af tyskerne opførte kasernebygning, sammen med den mellemliggende tilbygning, der blev taget i brug omkring årsskiftet 1988/89.

Den nye fløj er nu i brug, og det foreløbige indtryk er, at alle de nye "kontorejere" er meget

tilfredse.

Indvielse finder sted den 4. september og markeres ved en passende reception..

(Søværnets operative Kommando)

NAVNGIVNING AF GLENTEN

Lørdag den 13. juni 1992 blev den 8. enhed af STANDARDFLEX projektet, nybygning nr. 260, navngivet ved DANYARD AALBORG A/S af Chefen for Forsvarsstaben, viceadmiral Hans Garde. Den fik navnet GLENTEN.

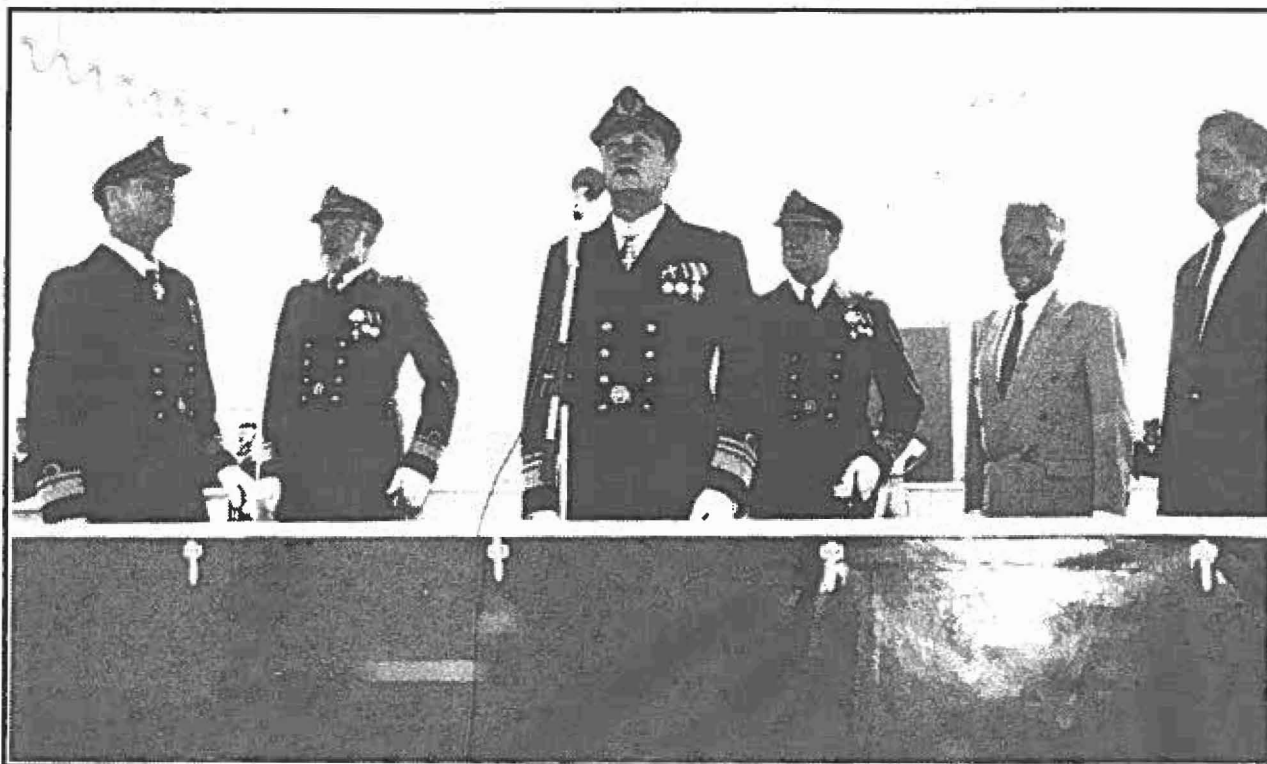
Patruljefartøjet HAVKATTEN, Søværnets Tamburkorps og et honnørkommando fra Søværnets Grundskole var ligeledes medvirkenrøde i programmet, der blev afviklet i bagende sol. Efter en kort sammenkomst i værftets

kantine gik navngiveren og gæster med værfts-orkestret i spidsen til udrustningskajen, hvor ceremonien skulle foregå.

Administrerende direktør O. Rendbæk holdt en kort tale, hvori han meddelte Chefen for Søværnets Materielkommando, at nybygning nr. 260 var klar til navngivning. Denne anmodede herefter forsvarsstabschefen om at navngive skibet. Viceadmiralen udtalte derpå: "Hendes Majestæt Dronningen har resolveret,

at dette orlogsfartøj skal bære navnet GLENTEN", hvorpå navneskilte og våbenskjold blev afdækket, flag og gøs hejst. Da navngiveren havde ønsket skib og besætning held og lykke, blev der udbragt et trefoldigt hurra. Herefter var der rundvisning på GLENTEN og HAVKAT-TEN for de mange gæster, der deltog i dagens

stem (SCSS) og tank- rulledæmpningssystem er de to mest markante. Skibskontrolsystemet er forbedret på en lang række områder, og særligt manøvre delen gav gode resultater under prøverne. Tank- rulledæmpningssystemet er nyt og gør, at skibet ikke ruller så voldsomt ved lave farter, hvor ror- rulledæmpningssystemet

Fra navngivningsceremonien

Foto: SVN

arrangement. Under rundvisningen musicerede værftssorkestret på kajen foran skibene.

GLENTEN ankom til Holmen den 31. juli 1992 efter et omfattende prøvetursprogram, hvor alle skibets systemer er blev gennemgået inden overtagelsen fra værftet. GLENTEN er udstyret med en række nye og forbedrede systemer, hvor Ship Control and Surveillance Sy-

ikke har nogen effekt.

I den kommende tid vil GLENTEN ligge på Holmen for de afsluttende installationsarbejder. Ind imellem vil den sejle for yderligere at afprøve det nye materiel.

(GLENTEN)

Udgiver: Søværnets operative Kommando, Postbox 483, 8100 Aarhus C
Telefon: 86123099, 86123011-6354. Telefax: 861230-6457.

Redaktion og Lay-out: Orlogskaptajn Sven Voxtorp. Ansvarshavende overfor presseloven: Kommandør Poul Schriver.

Tryk: Søværnet. ISSN 0907-5038

Indholdet i Søværnsorientering kan frit citeres med angivelse af kilde.

OVERSIGT OVER FLÅDEBESØG

DATO	HAVN	NATION	SKIBSTYPE	NAVN	ART	OFF.	BEF.	MNG.	IALT	CHEFENS NAVN
SEP 03-09	Ålborg	Holland	destroyer	PIET HEYN	rutine	18	37	142	197	OK J. M. van der Ham
03-06	Ålborg	Sverige	MTB	NORRKPING, VESTERÅS, VESTERVIK, NORTELJE, VARBERG, VIDAR, MJØLNER, MYSSING, HUGIN, MUNIN, MAGNE, MODE, ACHILLES	uofficiel				303	KL Sølve Larsby
04-06	Esbjerg	Norge	kystvagtskib	FARM	uofficiel	11		19	30	KL Hermod Olsen
04-07	Ålborg	Norge	MTB forsyningsskib	LOM, GRIBB, JO, ØRN VERNØY	rutine	24	20	40	84	OK T. Johansen
08-09	Ålborg	England	ministryger	CATTISTOCK	rutine				45	KL G. M. Zambellas
10-14	København	England	ministryger	DULVERTON, LEDBURY, BROCKLESBY	uofficielt				252	OK P. E. Lewis
15-18	Vejle	Tyskland	landgangsskib	FLUNDER, LACHS PLUETZE, SCHLEI, BUTT.	rutine	2	35	35	93	OK D. Macholl
OKT 07-12	København	England	destroyer	BIRMINGHAM	uofficielt				253	OK C. J. Gass
NOV 20-23	København	Holland	ministryger	SCHIEDAM, URK	rutine	5	5	32	84	KL W. Nagtegaal
30-04	Ålborg	England	fregat	SIRIUS	rutine				266	OK M. G. B. Manning